

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/64/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119205204
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119205204.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: F. Q., N.. XX.XX.XXXX, A. A. XX, XXX XX A. N. C., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, o primerané finančné zadostučinenie 300,- eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 300,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojou žalobou doručenu súdu dňa 14.3.2019 domáhal voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300,- eur.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/137/2016 o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o ručenie neprijateľnosti zmluvných podmienok bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp.zn. 9C/137/2016, z 3.10.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 24.11.2016. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

„4.2. Vytýkaný nedostatok náležitosti zmluvy podľa § 9 ods.2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. Procesný súd poukazuje na rozhodnutie KS v ZA, sp. zn. 10Co/514/2014, ktorého odôvodnenie považuje za náležité aj pre prejednávanú vec - „...Ďalším obsahovým nedostatkom zmluvy o úvere zo dňa 6.5.2010 je vyjadrenie údajov o ročnej úrokovej sadzbe úveru (bod 40. zmluvy) dvoma číselnými hodnotami 26,28 % a 11,88 %. Až po dôkladnom štúdiu textu zmluvy a podaní navrhovateľa urobených v priebehu konania je možné zistiť, že predmetné dve číselné hodnoty predstavujú alternatívnu úrokovú sadzbu úveru v závislosti na výške vyčerpanej čiastky v zmysle Sadzobníka. Na toto vysvetlenie odkazuje znak „*“ uvedený pri dvoch číselných hodnotách, ku ktorému vysvetlivka sa nachádza na konci veľmi drobným písmom písaného textu umiestneného v dolnej polovici úverovej zmluvy zo dňa 26.5.2010. Údaj o ročnej úrokovej sadzbe úveru je pre spotrebiteľa dôležitým údajom z hľadiska jeho vedomosti o nákladovosti úveru (v časti úroku, ktorý možno považovať za podstatnú, dominantnú zložku celkových nákladov úveru). Preto je z hľadiska ochrany spotrebiteľa namieste požiadavka na jednoznačnosť a prehľadnosť tohto údajov, keď vzhľadom na výšku úverového rámca určenú pri podpise zmluvy bolo nesporné, že sa na poskytnutý úver vzťahovala úroková sadzba vo výške 26,28 % ročne (podanie navrhovateľa zo dňa 7.2.2014). To, že je v úverovej zmluve daný údaj uvedený dvoma číselnými hodnotami, možno považovať za okolností opísaných v

predchádzajúcom odseku za nezrozumiteľné, mätúce, a vo svojich dôsledkoch ako absenciu údajov o ročnej úrokovej sadzbe, čo má tiež za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 4 ods. 2 písm. h/ v spojení s § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch).“

5. Vychádzajúc z vyššie uvedeného má súd teda zato, že poskytnutý úver je bezúrokov a bezpoplatkov. 6.2. Senát 9C Okresného súdu Prešov opakovane rozhodol vo veci žalovaného (alebo jeho právnych nástupcov - napr. vec 9C/23/2015, 9C/3/2015 a ďalšie), že zmluvné podmienky uvedené v Úverových zmluvných podmienkach v znení V prípade omeškania klienta s úhradou splátky je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 € v prípade prvej upomienky a 12 € v prípade druhej a ďalšej upomienky.“

- „V prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 €.“ sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

6.3. Podľa www.slovníkazer.sk poplatok znamená - dávka, suma určená na zaplatenie za užívanie niečoho, za nejaký úkon (obyč. úradný) al. za nejakú službu. Procesný súd zastáva názor, že upomienky v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnú cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú ako aj to, že za poplatok nie je poskytované žiadne plnenie v prospech spotrebiteľa), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta sú netransparentne uvedené iba v ÚP a nie priamo v zmluve.“ Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie svojich spotrebiteľských práv. Svoje práva musel brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

3. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju zamietnuť.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že základným predpokladom na úspešné uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je okrem preukázania ujmy aj preukázanie, že žalovaný svojím konaním porušil súčasne - kumulatívne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu. Žalobca v podanej žalobe však nepreukázal, ktoré konkrétne ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa a ktoré konkrétne ustanovenia osobitného právneho predpisu žalovaný svojím konaním porušil. Ako vyplýva zo samotného pojmu inštitútu finančného zadostučinenia, ide o zadostučinenie, ktorého účelom je reparovať a sankcionovať následky, ktoré boli neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobené. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby aspoň potenciálna hrozba ujmy v dôsledku porušenia práv alebo povinností vznikla, inak nie je čo reparovať. Ďalším atribútom, ktorý musí súd zohľadniť pri priznaní finančného zadostučinenia je, že takéto zadostučinenie môže priznať iba v prípadoch úspešného uplatnenia porušenia práv, alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými zákonmi. Z hľadiska § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľov, preto musí byť preukázané, že došlo k úspešnému uplatneniu práva na strane spotrebiteľa.

5. Žalovaný ďalej uviedol, že je nesporné, že Okresný súd Prešov rozsudkom, sp. zn. 9C/137/2016, zo dňa 3.10.2016 určil poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov a vyhlásil neprijateľné zmluvné podmienky. Ani uvedené rozhodnutie však nemožno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný má totiž za to, že nie každé rozhodnutie súdu, ktorým súd rozhodol v prospech spotrebiteľa v súdnom konaní, možno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 9C/137/2016 nebolo uplatnenie porušenia práv alebo povinností, ale výlučne určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie zákonných náležitostí. Neuvedenie všetkých zákonných náležitostí v úverovej zmluve však voči žalobcovi nepredstavovalo žiadne porušenie jeho práv, ba dokonca predstavovalo pre neho výhodu v zmysle, že pokiaľ mal vrátiť požičanú istinu s úrokmi a poplatkami v zmysle úverovej zmluvy, na základe rozhodnutia v konaní sp. zn. 9C/137/2016 to bola len istina. Podľa názoru žalovaného žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne toho, že zo strany žalovaného skutočne došlo k porušeniu práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi a nepredložil súdu rozhodnutie, ktoré by preukazovalo, že by žalovaný porušil práva alebo povinnosti ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Rozsudok Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/137/2016, o ktorý žalobca opiera svoj nárok na primerané finančné zadostučinenie však nedeklaroval porušenia práv alebo povinností, ale výlučne vo svojom petite určil úver za bezúročný a

bez poplatkov a vyhlásil neprijateľné zmluvné podmienky. Z výkladu § 3 zák. č. 250/2007 Z.z. vyplýva nárok spotrebiteľa na poskytnutie finančného zadosťučinenia len v prípade, že poskytnuté plnenie (či už tovaru alebo služby) malo vady. Plnenie z úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným žiadne vady nevykazovalo, nakoľko predmet úveru - finančné prostriedky boli poskytnuté riadne a včas. Vady plnenia nastali na strane spotrebiteľa - žalobcu, ktorý úver riadne a včas nesplácal.

7. Žalovaný okrem toho uviedol, že ako vyplýva zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparať potenciálnu ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby hrozba ujmy vznikla, inak nie je čo reparať. Žalobcovi nielenže žiadna ani potenciálna ujma nevznikla, ale naopak získal najvýhodnejší úver, aký by mu neposkytla žiadna banka. Žalobca na súde neuplatňoval porušenie práv alebo povinností zo strany žalovaného, ale len určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov, teda uplatňoval si výhodu, nie ochranu pred porušením práva alebo povinnosti. Nedošlo teda k naplneniu znakov ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., ktorých splnenie je nevyhnutné na úspešné uplatnenie finančného zadosťučinenia na súde. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je závislé od úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi osobou - spotrebiteľom, ktorej porušením práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa bola privedená určitá hrozba ujmy. V danom prípade mal žalovaný za to, že tieto skutočnosti neboli preukázané, keďže žalobca neuniesla dôkazné bremeno a súdu hodnoverným a presvedčivým spôsobom nepreukázal: 1/ úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, 2/ ani že jej v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi vznikla určitá ujma a ani, že táto ujma mu vznikla vo výške 300,- eur, ktoré požaduje v zmysle finančného zadosťučinenia.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, listinami (rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9C/137/2016, zo dňa 3.10.2016), ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 3.10.2016, č.k. 9C/137/2016-60, určil úver za úverovej zmluvy č. 6401036765 uzavretej medzi stranami sporu dňa 24.1.2014 za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie náležitostí úverovej zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. i) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd zároveň určil zmluvné podmienky nachádzajúce sa v § 1 a § 2 Hlavy 14 úverových zmluvných podmienok za neprijateľné.

8. Žalobca pri výsluchu uviedol, že svoj dlh čiastočne uhradil, avšak veriteľ mu písal, že má ešte niečo doplatiť a preto sa obrátil na občianske združenie ohľadom toho, či má niečo doplatiť alebo nie.

9. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

10. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

11. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

12. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť spotrebiteľovi ujmu.

13. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

15. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.9.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

16. V prejednávanej veci je zřejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 9C/137/2016, v dôsledku čoho bol úver určený za bezúročný a bez poplatkov a zároveň boli vyhlásené niektoré zmluvné podmienky týkajúce sa predmetného úveru za neprijateľné. Súd má teda za to, že pokiaľ bol spotrebiteľ úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný.

17. Súd nesúhlasí s argumentáciou žalovaného, že muselo by ísť o vadné poskytnutie finančných prostriedkov zo strany žalovaného. Zákon totiž jasne uvádza, že rozhodujúce je porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi ustanovených už spomínanými predpismi a nepochybne týmto porušením je aj neuvedenie všetkých povinných náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere, v dôsledku čoho je úver bezúročný a bez poplatkov, a tiež uvedenie neprijateľných zmluvných podmienok.

18. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 300,- eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia (keďže morálnym zadosťučinením bola aj rozsudok sp.zn. 9C/137/2016 a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním.

20. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.